

Секція: Менеджмент та практики управління

ЗАХАРОВ СЕРГІЙ ВАЛЕРІЙОВИЧ

*к.т.н., технічний директор,
директор по сервісу,
ТОВ «Метінвест-промсервіс»,
м. Маріуполь, Україна*

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР НА СВІТОВОМУ РИНКУ СТАЛІ

Одним із провідних гравців на світовому ринку сталі є українська холдингова компанія «Метінвест». «Метінвест» є вертикально інтегрованою гірничодобувною групою компаній, що управляє активами в кожній ланці виробничого ланцюжка від видобутку ЗРС і вугілля та виробництва коксу до випуску напівфабрикатів і кінцевої продукції зі сталі, трубопрокату і рулонів, а також виробництва іншої продукції з високою доданою вартістю.

Розглянемо динаміку зміни рівня виробництва сталі у світі за останні роки. Кількісні показники наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Виробництво сталі у світі [1]

Показники	2011	2012	2013	2014	2015
Виробництво сталі, тис. тон	1538	1560	1650	1670	1620
Темп зростання (+) / зниження (-), у % до минулого року		1.44	5.78	1.18	-2.96
Темп зростання (+) / зниження (-) за весь період, %					5,36

З наведених даних видно, що за період 2011-2015 рр. виробництво сталі у світі зросло на 5,36%. Проте, починаючи з 2013 р. спостерігаються негативні тенденції в розвитку галузі. Так, у 2014 р. спостерігалось значне

зниження темпів зростання обсягів виробництва сталі у світі, а у 2015 р. взагалі спостерігалось зниження обсягів майже на 3% порівняно з 2014 р.

Тепер проаналізуємо динаміку виробництва сталі провідними виробниками. В таблиці 2 наведені дані щодо обсягів виробництва сталі за останні п'ять років крупнішими корпоративними групами.

Таблиця 2

Провідні виробники сталі у світі [2]

	Корпоративна група	Країна	2011	2012	2013	2014	2015
1	ArcelorMittal	Lux.	97248	93575	96096	98088	97136
2	Hesteel Group	China	44360	42840	45786	47094	47745
3	Nippon Steel and Sumitomo Metal Corporation (NSSMC)	Japan	3388	47858	50128	49300	46374
4	POSCO	South Korea	39118	39875	38417	41593	41975
5	Baosteel Group	China	43340	42700	43908	43347	34938
6	Shagang Group	China	31920	32310	35081	35332	34214
7	Ansteel Group	China	29750	30230	33687	34348	32502
8	JFE Steel Corporation	Japan	29902	30409	31161	31406	29825
9	Shougang Group	China	30040	31420	31523	30777	28553
10	Tata Steel Group	India	23820	22974	25272	26202	26314
	Загалом TOP-10		372886	414191	431059	437487	419576
	...						
40	Metinvest Holding LLC	Ukraine	14375	14344	14295	11182	9654
	Світ в цілому		1538003	1560131	1650354	1669894	1620408

З таблиці 2 видно, що основним виробником сталі у світі є компанія ArcelorMittal, підприємства якої виробляють майже 100 млн. тон сталі на рік. При цьому обсяги виробництва китайської компанії Hesteel Group, яка займає в рейтингу другу строку, майже вдвічі нижчі і не перевищують 50 млн. тон на рік. Якщо проаналізувати перелік компаній-виробників в географічному розрізі, то видно, що з першої десятки одна компанія зареєстрована у Люксембурзі, п'ять – китайські, дві – японські, одна індійська та одна південнокорейська. Найбільша українська корпоративна

група Metinvest Holding LLC зайняла за підсумками 2015 р. сорокове місце у світі з обсягом виробництва менше 10 млн. тон на рік.

Користуючись даними, наведеними в таблиці 2, проведемо розрахунки показників динаміки і структури. Результати розрахунків представимо у таблиці 3.

Таблиця 3

Структура та динаміка розвитку світового ринку сталі

	Показник	2011	2012	2013	2014	2015
1	Питома вага TOP-10 корпорацій світу у загальносвітовому обсязі виробництва, %	24.24	26.55	26.12	26.20	25.89
2	Питома вага групи «Metinvest Holding LLC» у загальносвітовому виробництві, %	0.93	0.92	0.87	0.67	0.60
3	Темпи зростання (+)/зниження (-) світового виробництва сталі, у % до попереднього року	-	1.44	5.78	1.18	-2.96
4	Темпи зростання (+)/зниження (-) виробництва сталі групи «Metinvest Holding LLC», у % до попереднього року	-	-0.22	-0.34	-21.78	-13.66

Як видно із таблиці 3, протягом останніх п'яти років питома вага найбільших десяти виробників сталі у світі у загальносвітовому обсязі виробництва складає 25-27%. Тобто металургійна галузь поки що не є консолідованою і процеси глобалізації і консолідації галузі будуть продовжуватися. Наведені розрахунки свідчать також, що питома вага групи «Metinvest Holding LLC» у загальносвітовому виробництві сталі починаючи з 2012 р. постійно знижується. Так, якщо станом на 2011 р. компанії «Metinvest Holding LLC» належав майже один відсоток світового ринку сталі, то у 2015 р. цей показник знизився до 0,6%. Така ситуація пояснюється різноспрямованою динамікою темпів розвитку компанії «Metinvest Holding LLC» і світового ринку.

Так протягом 2011-2014 рр. світове виробництво сталі постійно збільшувалось. Найвищі темпи зростання були досягнуті у 2013 р. і склали 5,78%. У 2014 р. темпи зростання світового виробництва знизилися до 1,18%, а у 2015 р. було зафіксовано зниження обсягів виробництва сталі на

2,96%. Загалом на період 2011-2015 рр. світове виробництво сталі підвищилося на 5,36%.

Натомість компанія «Metinvest Holding LLC» протягом останніх п'яти років постійно знижувала обсяги виробництва. І якщо у 2012 і 2013 рр. темпи зниження були незначними і не перевищували 1%, то у 2014 р. відбулося різке зниження обсягів виробництва, яке склало 21,78%. У 2015 р. незважаючи на низьку базу 2014 р., відбулося додаткове скорочення обсягів виробництва на 13,66%. Таким чином, за період 2011-2015 рр. загальне зниження обсягів виробництва сталі компанією «Metinvest Holding LLC» склало 32,84%.

Для з'ясування основних причин такого різкого падіння проаналізуємо основні виробничо-економічні показники, що характеризують діяльність компанії «Metinvest Holding LLC». Значення основних показників, а також розрахунки темпів їх зростання за останні три роки наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

**Основні виробничо-економічні показники діяльності
«Metinvest Holding LLC» [3]**

Показники	2013	2014	2015	Темпи змін, %		
				2014/ 2013	2015/ 2014	2015/ 2013
Доходи, тис. \$	12807	10565	6832	-17.51	-35.33	-46.65
ЕВІТДА, тис. \$	2361	2702	513	14.44	-81.01	-78.27
Чистий прибуток, тис. \$	392	159	-1003	-59.44	-730.82	-355.87
Загальна вартість активів, тис.\$	16906	12556	9182	-25.73	-26.87	-45.69
Виробництво сталі, тис. тон	12391	9205	7669	-25.71	-16.69	-38.11
Видобуток залізної руди, тис. тон	36926	34888	32208	-5.52	-7.68	-12.78
Видобуток вугілля, тис. тон	5513	4098	3285	-25.67	-19.84	-40.41

З наведених даних видно, що протягом останніх трьох років спостерігається негативна динаміка основних економічних показників, що характеризують ефективність роботи компанії Metinvest Holding LLC. Так доходи компанії протягом 2013-2015 рр. знизилися на 46,65%, ЕВІТДА –

на 78,27%, загальна вартість активів компанії – на 45,69%. Вперше за останні роки компанія Metinvest Holding LLC завершила рік із збитками. За підсумками 2015 р. збитки компанії перевищили 1 млрд. дол. США. Продовжуючи аналіз, можна зробити висновок, що зниження основних економічних показників, характеризуючих ефективність роботи компанії, обумовлено зниженням основних виробничих показників компанії. Так, за 2013-2015 рр. виробництво сталі скоротилося на 38,11%, видобуток залізної руди – на 12,78%, видобуток вугілля – на 40,41%.

За результатами проведених досліджень можна зробити висновок, що світовий ринок сталі на сьогодні не є консолідованим і знаходиться в стадії спаду. Практично всі провідні компанії-виробники сталі у 2015 р. скоротили обсяги виробництва. Українська компанія «Метінвест», яка займає 40 місце у світі за обсягами виробництва, суттєво знизила за розглянутий період рівень конкурентоспроможності, про що свідчить різке випередження темпів зниження обсягів виробництва сталі даною компанією порівняно з темпами зниження обсягів випуску сталі у світі в цілому та серед провідних компаній виробників.

Список використаних джерел

1. Ассоциация производителей чугуна и стали. Сталь. Статистический ежегодник. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.worldsteel.org/statistics/statistics-archive/yearbook-archive.html>.
2. Ассоциация производителей чугуна и стали. Ведущие производители стали. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.worldsteel.org/statistics/top-producers.html>.
3. МЕТИНВЕСТ-ХОЛДИНГ. Годовой отчет 2015. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.metinvestholding.com/ru>.